

BIJ HET KANAAL NAAR LINKS - OLYMPIQUE

DRAMATIQUE

ROELAND DE TRAZEGNIES

zo 20/03/2011 - 12:03

Olympique Dramatique en De Mexicaanse Hond werkten samen aan "Bij het kanaal naar links", een interessante kruisbestuiving tussen Vlaams en Nederlands absurd theater.

recensie theater | olympique dramatique | de mexicaanse hond | alex van warmerdam | aat ceelen | eva van de wijdeven | stijn van opstal | tom dewispelaere | pierre bokma | annet malherbe | roeland de trazegnies

BEKIJK HIER DE REPORTAGE UIT TERZAKE

Olympique Dramatique speelt in Toneelhuis

De Nederlandse film- en theatermaker Alex van Warmerdam is een begrip in zijn eigen land. Hij schrijft, met wisselend succes, spraakmakend en vernieuwend theater. Hij heeft een dichtbundel uit en vertaalde zijn eigen absurd-realistisch universum ook al een aantal keren naar film. Bij het Vlaamse theaterpubliek is hij *gekend*, vooral dankzij het succesvolle "Kaatje is verdronken" uit 1993, maar nog niet *bekend*.

Een nieuwe – eerste - samenwerking tussen zijn gezelschap De Mexicaanse Hond en het Vlaamse theatercollectief Olympique Dramatique kan misschien wel het duwtje in de rug zijn om Van Warmerdam definitief als theaterstandaard te installeren, van Waregem tot Groningen. Deze nieuwe samenwerking kwam tot stand als een in dronkenschap gemaakte afspraak tussen Alex Van Warmerdam en Tom Dewispelaere op het verjaardagsfeestje van Alex' vrouw, actrice Annet Malherbe.

Balanceren op de grens tussen realisme en absurdisme

Van Warmerdam is schrijver, schilder, vormgever, theatermaker, regisseur en acteur. Hij doet het graag allemaal zelf: ook in deze "Bij het kanaal naar links". Hij tekent zowel voor tekst, regie, scenografie, muziek en affiche.

In "Bij het kanaal naar links" maken we kennis met twee families die naast elkaar wonen. Op de scène worden die twee huiskamers vrij klassiek weergegeven door twee eenpersoonsbedden, twee eenvoudige tafels, wat stoelen en een kast. De acteurs bewegen zich van de ene plek naar de andere volgens collectief overeengekomen afspraken. Ze gaan op bezoek bij de burens net zoals kinderen moederje-en-vadertje of huisje spelen. Een deur is er niet, een wandelweg ook niet, maar toch is er een afspraak dat de weg naar de ander verloopt volgens een bepaald spelritueel.

De spelstijl is absurd en realistisch tegelijk. Een duidelijke handtekening van Van Warmerdam. Hij noemt het zelf graag surrealisme maar dat is teveel eer voor een stijl die hij in dit land, de bakermat van het surrealisme, importeert.

Verdraaid geschifte personages

Ook alle personages balanceren voortdurend op de grens tussen realisme en absurdisme. Zo zijn eerst en vooral Aat Ceelen (als Arnold Meyerbeer) en Eva van de Wijdeven (Angelique Meyerbeer) een fijne ontdekking voor mij. Ik zag ze nooit eerder op scène. Ze geven hun personage de juiste Nederlands-Protestantse degelijkheid met een stevige hoek af. Wanneer vader Meyerbeer een afspraak heeft in de late namiddag vertrekt hij al in de vroege ochtend: als hij maar langzaam genoeg stapt is

hij net op tijd. Moeder en zoon Meyerbeer kunnen dit leven alleen maar aan met een serieuze neurose: zoon Machien (een griezelig gevaarlijke Stijn Van Opstal) bricoleert aan een zieke installatie in het tuinhuis, en moeder Christientje (Annet Malherbe) begint elke dag met het slikken van een serieuze dosis pillen.

De burens, vader en zoon Bouman, -Pierre Bokma en Tom Dewispelaere- zijn al even geschift. Zoon Lucien oefent een ontspoorde machtsrelatie uit op de schlemielige vader Lou. Wanneer deze twee families toenadering zoeken tot elkaar evolueert dit stuk naar een rollercoaster vol tragisch-absurde wendingen, met een bevreedende apotheose als finale. Ook de voortdurend bedreigende buitenwereld –gesuggereerd in de mooi belichte gigantische batik wanddoek en de exotische klankband- zorgt voor onverwachte motivaties van de personages.

Op een subtiele manier slaagt Van Warmerdam erin om relevante maatschappelijke thema's tussen de gestoorde theaterervaring te smokkelen: racisme, de mislukking van de multiculturele samenleving, familiaal geluk én familiaal geweld.

Vlaams-Nederlandse kruisbestuiving op de scène en in de zaal

"Bij het kanaal naar links" is een interessante kruisbestuiving tussen Vlaams en Nederlands absurd theater. Maar voor ons terughoudende Vlamingen blijft het wennen.

Het stuk combineert een hyperrealistische Hollandse ervaring – zoals we daar vertrouwd mee zijn uit de Nederlandse series op de Vlaamse televisie - met een bevreedend absurd extra. Het is een voorstelling die de moeite waard is om te ontdekken.

Zelfs het applaus op het eind is daar een mooi voorbeeld van: terwijl de Nederlandse toeschouwers uitzinnig de voorstelling bekronen met luidruchtig geapplaudiseer blijven de Vlaamse kijkers berustend - maar daarom niet minder gul - in hun handen klappen. En dat verschil in publieksreactie ligt niet alleen aan onze verschillende volksaard, maar ook en vooral aan het feit dat Vlaanderen nog even het theater van Van Warmerdam gewoon moet worden.

Roeland De Trazegnies

["Bij het kanaal naar links", een coproductie van Olympique Dramatique en De Mexicaanse Hond/Orkater. Scenario en regie Alex Van Warmerdam, vanaf 17.03.2011 in het Toneelhuis, Antwerpen. Op tournee van 29.03.2011 tot 11.06.2011]